

ЦЕНЬ ЯГО СВЯТЛА

У кнігу перакладаў беларускай пісьменніцы Людмілы Кебіч пад назвай «Цень яго Анёла» ўвайшла аповесць і тры апавяданні польскага пісьменніка Аляксандра Наўроцкага з Варшавы. Мяркуем, што чытач адкрые для сябе не толькі імя аўтара, але і цікавы від прозы. Таму што творы пісьменніка адрозніваюцца глыбокім веданнем чалавека, іх героі амаль заўсёды выбіраюць складаныя жыццёвыя шляхі, адсюль фабула часта напоўнена незвычайнымі, нечаканымі падзеямі.

З польскімі пісьменнікамі Аляксандрам Наўроцкім і Барбарай Юркоўскай я пазнаёмілася ў ліпені 2016 года, калі яны прыехалі ў Гродна спецыяльна, каб завязаць творчыя сувязі з гродзенскімі пісьменнікамі. Праект, які Аляксандр прапанаваў

тады, падаўся мне нерэальным. Але вопытны творца быў упэўнены, што ўсё выйдзе на добра. І, сапраўды, ужо ў красавіку 2017 года мы атрымалі запрашэнне на Міжнародны фестываль славянскай паэзіі, які адбываецца ў Варшаве, і на які з'язджаюцца паэты з розных краін свету: Англіі, Германіі, Венгрыі, Румыніі, Італіі, Расіі, Грэцыі, Беларусі і інш. Тады мы з паэтэсай Алай Клемянок былі ганаровымі гасцямі фестывалю, удзельнічалі ў шматлікіх імпрэзах, выступалі перад чытачамі ў розных установах горада і яго ваколіц. Найбольшым уражаннем стала прэзентацыя [анталогіі паэзіі «Масты: Гродна – Варшава. Варшава – Гродна»](#), у якую ўвайшлі вершы дзесяці гродзенскіх і дзесяці польскіх паэтаў у арыгінале і перакладах. Шчаслівя і адухоўленыя, мы вярнуліся ў Гродна з вялікім пакункам кніг, прыгожа аздобленых і выдадзеных у выдавецтве Аляксандра Наўроцкага «IBiS». Наступная сустрэча адбылася ў маі 2018 года, калі польскія сябры прыехалі ў Гродна і правялі [некалькі прэзентацый анталогіі «Масты»](#) ў розных навучальных установах горада і абласной навуковай бібліятэцы імя Яўхіма Карскага. Усе гэтыя сустрэчы мелі шырокі рэзананс.

Менавіта падчас нашай майскай сустрэчы мяне зацікавіла проза Аляксандра Наўроцкага, і я рызыкнула перакласці некалькі твораў на

беларускую мову. Рызыкнула і... Вось ужо вы трымаеце ў руках плод маёй рызыккі – кнігу перакладаў «Цень яго Анёла». Спадзяюся, што беларускаму чытачу яна прыйдзеца даспадобы. Таму што ён адкрые новага для сябе аўтара са сваім адметным стылем, цікавымі развагамі і, магчыма, новым, арыгінальным відам прозы. Героі кожнага твора – людзі складаных характараў, за плячыма ў якіх доўгае, ці не надта, жыццё, а ў гэтым жыцці столькі хараства і супярэчнасцяў, непрадказальнасці і містыкі, кахання і нянавісці, што нават не ведаеш, часам, зайздросціць ім ці абурацца, пакутаваць разам з імі ці пасмяяцца і адпрэчыць. Адно можна вызначыць дакладна: не могуць гэтыя творы, якія я падабрала для перакладу чыста інтуітыўна, пакінуць абыякавым чытача з самым нават прыдзірлівым густам. Таму што напісаны яны цікава, захапляльна, арыгінальна. Гэта спрыяе развагам не толькі на банальныя тэмы быцця, але і на высока духоўныя. Пасля іх прачытання хочацца зазірнуць глыбей у сваю душу, дастаць адтуль усе плюсы і мінусы і вызначыць, урэшце рэшт, галоўныя каштоўнасці жыцця.

I, безумоўна, невялікая даведка пра аўтара.

Аляксандр Наўроцкі (1940) – выпускнік аддзялення польскай і венгерскай філалогіі і этнаграфіі Варшаўскага ўніверсітэта. Удасканалваў веды за мяжой – у Венгрыі і Румыніі. Наведваў лекцыі па філасофіі Лешка Калакоўскага.

Першы ў свеце абараніў магістарскую працу па паэзіі Чэслава Мілаша (1967). Яго ўласны паэтычны дэбют адбыўся ў 1965 годзе ў тыднёвіку «Культура» ў Станіслава Граховяка, якога называлі князем паэтаў.

У 1966 г. быў выдадзены зборнік паэзіі Аляксандра Наўроцкага «Іржавыя плады», добразычліва прыняты крытыкай. Ён – аўтар 16 зборнікаў паэзіі, 19 зборнікаў выдадзены за мяжой. Выйшлі таксама два зборнікі яго аповяданняў, аповесць «Цень яго ангела», навукова-папулярная кніга пра сібірскі шаманізм, кніга рэпартажаў «Як быў забіты Імрэ Надзь» (аб венгерскім паўстанні 1956 г.).

Аляксандр Наўроцкі перакладаў літаратуру з рускай, балгарскай, румынскай, украінскай, сербскай, вугорска-фінскай, англійскай, французскай моваў. Прымаў удзел у шэрагу прэстыжных міжнародных літаратурных фестываляў: Струга (Македонія), Варна (Балгарыя), Бялград (Сербія), Ізмір (Турцыя), Каір (Егіпет), Твер (Расія), Кіеў (Украіна), Рыга (Латвія), Лондан (Вялікабрытанія), Бон (Германія); узнагароджаны 25 міжнароднымі літаратурнымі прэміямі.

З 1992 года з'яўляецца выдаўцом (уласнае кніжнае выдавецтва «IBiS»), а з 1998 – галоўным рэдактарам часопіса «Паэзія сёння». Выдае галоўным чынам сучасную літаратуру, польскую і замежную; у тым ліку ім былі выдадзеныя анталогіі грэцкай, іспанскай, венгерскай, фінскай, рускай, украінскай і беларускай паэзіі. Ён таксама рэдактар-укладальнік і выдавец трохтомнага збору паэзіі «Польская Паэзія – Анталогія Тысячагоддзя» (275 паэтаў: ад «Багародзіцы» да нашых дзён, 1800 стар.), сурэдактар дзвюхмоўнай анталогіі польскай паэзіі, выдадзенай у Расіі ў серыі «Са стагоддзя ў стагоддзе», якая ўключае паэтычныя анталогіі 14 славянскіх краін.

З 2001 года А. Наўроцкі з'яўляецца арганізатарам міжнародных дзён паэзіі пад патранатам ЮНЕСКА, на якіх выбітным польскім паэтам уручаецца ўзнагарода «Лаўры ЮНЕСКА», а замежным – прэмія «паэзіі сёння» за пераклады польскай паэзіі на іншыя мовы. Гэты паэтычны

марафон доўжыцца 100 дзён – пачынаецца ў Варшаве, праходзіць па ўсёй краіне, затым гэтае вялікае міжнароднае мерапрыемства трапляе ў Бон і Лондан і заканчваецца ў Вільні і Гродне.

З 2008 года Аляксандрам Наўроцкім арганізуюцца фестывалі славянскай паэзіі.

Аляксандр Наўроцкі атрымаў Залаты крыж Заслугі. Ён – лаўрэат прэстыжных прэмій, прызнаных рознымі краінамі. Удастоены высокіх узнагарод трох краін: Рэспублікі Польшча, Чэшскай Рэспублікі, Венгерскай Рэспублікі і ўрада Рэспублікі Саха (Якуція).

Нашы сувязі будуць працягвацца. Таму што ў нас ёсць агульныя планы і мэты. Магчыма, дзеля іх я ўзялася за пераклады, з дапамогай якіх, у вялікай ступені, мова мастацтва пераўтвараецца ў інтэрнацыянальны, універсальны і звышэфектыўны сродак нагадвання пра тое, што ўсе мы – людзі, і дзяліць нам няма чаго. Уключаю фантазію і ўяўляю: магчыма, менавіта літаратары розных краін, незалежна ад межаў, якія нас раз'ядноўваюць, прывядуць свет да згоды і кансалідацыі. Праз літаратуру і любоў да Слова. Якое заўжды было напачатку.

Людміла КЕБІЧ

Падчас урачыстага адкрыцця XI Міжнароднага фестывалю славянскай паэзіі ў Варшаве пераклад кнігі Аляксандра Наўроцкага “Цень яго Анёла” быў прызнаны лепшым мастацкім перакладам з польскай мовы 2018 года, а яго аўтар Людміла Антонаўна Кебіч атрымала ўзнагароду – сярэбраны пярсцёнак з польскай нацыянальнай сімволікай. У кнізе 116 старонак. Пераплёт мяккі. Наклад 100 асобнікаў.

ПРЭС-СЛУЖБА СПБ-ГРОДНА

На здымку: польскія пісьменнікі Барбара Юркоўска і Аляксандр Наўроцкі з аўтарам перакладу на беларускую мову кнігі “Цень яго Анёла” Людмілай Кебіч. Гродна, май 2018 года.

